

Nro. 32.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsdon, Kedden Aprilisnek 20 ik napján
1802-ik osztendőben.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nagy Britannia.

Londonból, April. 2:dikán. Lord Cornwallis tegnap vissza érkezett Amiensből ide. Dovernél feles nép gyülekezett vóit előre öfzfe, és különös örömmel leste 's közföntötte ezen békeffég szerző Követnek vissza érkezését.

A' Londoni újságok, noha még hivatal szerint nem kapták a' kihírdetés végett kezekhez, hanem tsak a' Párisi Moniteurből fordították által Anglus nyelvre, és úgy adták ki a' vég békeség köitést: tsakugyan ragasztottak feles megjegyzéseket melleje. — Az Oppolitzió részén lévők nem láthatják által, miként eshetett meg, hogy Angliának semmi pótolás nem adatott azért, hogy a' Frantzia Első Konzúl az Olasz Respublika.

nak is Elölülőjévé tétetett. — A' Prélimináris Kötésben, Málta szigete valamely harmadik Hatalmasságnak védelmezése alá volt adattatva: a' Vég-kötésben pedig, 6 Hatalmasságok válaltak az ő függetlenségiért kezelléget. — Minthogy nálunk sokkal több Frantzia hadi fogjok voltak, mint ő nállok Anglusok: tehát ők a' Vég-kötés szerént sokkal többet tartoznának nekünk fizetni az ezekre tett költségért, mint mi nekik: Valami 20 millió Forintokra tehetnők azt a' summát, a' mellyet ezért töllök remélhettünk volna. Hanem a' Vég-kötésnek egy feltétele által esen szép summának egy nagy részétől véletlenül el estünk. Ez a' feltétel fordúl t. i. a' Vég-kötésben elő, hogy azokra a' feregekre tett költséget is fel kell vetni, a' mellyek egygyik vagy másik hadakozó Hatalmasságnak zsóldján voltak, minekelötte el fogattak volna, 's az ő fogságok ideje alatt réájok tétetett költséget annak adcságai közzé kell számlálni, a' kinek zsóldján voltak. A' Frantziáknál sok Oroszok voltak hadi fogságban, a' kiknek ők mindent bővea ki szolgáltatottak, jól tartották, 's jól meg ruháztak őket. Ezek pedig Anglus zsóldon tették a' hadi szolgálatot: tehát úgy látszik, hogy szollnak ezen Londoni újságlevelek, hogy a' Vég-kötés szavai szerént Angliának ezekre tett költségét is le fogják vonni a' Frantzia hadi fogjokra tett költségünkből.

A' Vég-kötés' aláíratásának napja sok és nevezetes fogadásokra szolgáltatott a' Londoniaknak alkalmatosságot. A' Moniteur t. i. azt írta volt, hogy a' Vég-kötés Amiensben Mártz. 25-dikén, a' Londoni udvari újság pedig azt, hogy 27-dikén subskribáltatott. Már hát a' Londoniak nem tudhatták, hogy melyiknek higgyenek: némelyik egygyet, más ismét mást erőllített; innét származtak a' sok fogadások. Végezetre úgy nyilathozott ki a' dolog, hogy mindenik félnek igaza volt. A' Vég-kötés, a' régi bé vett szokás sze-

rént Frantzia nyelven irattatott, és mind két Félnek Követjei által ugyan ezen nyelven is subscribáltatott Mártz. 25-diken. Hanem Lord Cornwallis azt kívánta, hogy Anglus nyelvre is fordíttassék által, és ezen fordítás az eredeti Frantzia nyelven való Kötésnek tétetődjön melléje. Ez az Anglus fordítás, tsak Mártz. 27-dikére készült el, és akkor subscribáltatott.

Egy más jeles fogadás is meglehetősen időtöltétt szerzett Mártz. 24-dikén a' Londoni lakosoknak. Egy terehbordó ember abba fogadott, hogy 20 láda narantsot, a' melly ládák közzül minden egy-egy mázsát nyomott, 10 óra alatt egy meg nevezett útzából más bizonyos utzába és helyre hordja eggyenként. Az egész húszszori vizsgálza meg vizsgálza való útját 43 Anglus mértföldnyinek találták lenni. A' fogadásnak, 8 órák és 35 minutumok alatt felelt meg: következképpen minden óra alatt minfegy 5 Anglus mértföldet ment el 20 versben egymásután. Ő maga tsak 110 forintba fogadott vót: hanem mások nagy summákba fogadtak egymásközött. Legnagyobb summákat azok tettek fel, a' kik azt mondták, hogy nem fog meg felelni ígérésének, minthogy ez majd lehetetlen dolognak látszott lenni. Az útzák, a' hol le 's fel járt, egészszén ellepve vótak két felől gyalog emberekkel és hintókkal. Azt jegvzették meg, hogy mikor tereh nélkül jött vizsgálza felé, koránt sem mehetett olyansebesen, mint mikor terehvel ment.

Frantzia Respublika.

Az Amiens-i Vég-Kötésnek megkésziülése és ki hirdettetődése után a' Megtartó Tanáts az Első Konzúlhoz audentziára menvén, annak Elölülője ilyen formális és hivatal szerént való kérdéft terjesztett a' Konzúl eleibe: — *Vagynak e' a' Kötésnek titkos tikkelyei is? —* A' Konzúl felelete ez vót, *Adja tudtára a' Megtartó Tanáts a' nemznek, a' melynek ezen Tanáts az óltalmazó Géníusfa, hogy nintsen égyetlenegy titkos*

tzikkely is; a' mellyért én, betsülletemet kötelezem le kezeffégül.

Mint ezen titkos tzikkelyeken, hasonló módon kétségeskedtek sokak azon is, hogy valyon a' *Schelde* vize bé zárva fog e' az Antwerpiai kereskedőknek szomorúságokra tovább is maradni, vagy pedig meg nyittatik? — Már most ennek a' kétségnek is egészszzen el enyélztette az ott való Préfektus minden fundamentomát egy levél által, mellyet az Antwerpiai Polgármesterhez küldött: a' mellyben ezek a' nevezetes szavak is elő fordulnak: — „

„*Polgár Polgármester!* Az Antwerpiai kereskedők, az által, hogy annak a' hazug hírnek, hogy a' *Schelde* vize bezáródva fogna maradni, csak némünémü hitelt is adtak, igazságtalansággal illeték az Országlószéket, mellyért ezt, miot gondolom, egy bizonyos summátskából álló önként való pénzáldozattal kötelesek meg engedztelni. Es hát meg hívom az úrat, hogy véllem égygyet értvén, bírjuk arra ezen város béli kereskedőket, hogy azon épületbe, a' mellyben a' Tanáts a' maga üléseit tartja, a' *Schelde* meg nyílásának 's az azon való kereskedés szabadságának örökös emlekezetire, és azon Hérós nevének ditsőítésére, kinek a' békeffég boldogságát egész Európa közföni, egy oszlopot állittasson fel.

Egy közönséges hirdetésben a' *Moniteur* is Mártz 27-dikére tette már a' Vég-kötésnek aláíratódását. — Ez az aláíratódás ilyen czeremoniával esett meg: — A' Követek delutáni 1. orakor nagy tífzelettel számos katona csoportok által kísértettek el házaiktól azon Konferentziás palotába, a' melly a' Versáliai képes házból ide hozattatott szép festésekkel völt fel ékesíttetve. A' piatzra sok katonaság állott ki fegyveresen. Az érkező Követek, katonamuzsika és a' népnek örvendező kiáltása által fogadtattak. A' Követek még egy utolsó tanátskozást tartottak mind

egygyütt, a' melly harmadfél oráig tartott. Ekkor az sítók ki nyitódván a' jelenlévő sokaság között a' palotába szép renddel annyin bé bortsáttattak, a' mennyin csak tértek. Az aláírás a' sokaságnak jelenlétében ment véghez, melly meg estvén a' Követek egymást alyafiságon meg ölelték, 's a' belső örvendezésnek minden jeleit ki nyilatkoztatták. A' jelenlévők is meg illetődvén, ki könyvezett, ki a' másikkal kezet tapott. &c.

Toussaint St. Domingói. és *Palage* Guadeloupei fekete Generálok, mint látszik még nyakaskodnak: külömben nem küldene az ország szék *Leclerc* fő vezérnek nagy szelvéggel új segítségel.

A' Párisi Moniteurben egy *Corfou* béli 16^{ik} Mártziusi levél olvastatik, melynek ez a' summája: — „A' mi Republikánknak zürzavaros állapota a' leg magosabb gráditsra lépett: egyik faktzió a' másikat követi. *Zante*, *Cephalonia*, és *Corfou*, mintha már egygyütt se tartoznának, három Státust láttatnak formálni. A' sokféle faktziók arra juttatták ezeket, hogy a' Kereszténység gyalázatjára a' Porta *Firmannyai* által kell zabolán tartatódniok. Hanem ez, minthogy az alatta valókat se tarthatja zabolán, bajosan állíthatja közöttünk a' rendet vissza, ha csak az Orosz birodalom, Anglia, és Frantzia ország, magokat közbe nem teszik.

Párisból, April. 7^{ed} kén.

A' Törvényhozó Tanács tagjai tegnap déltájban a' magok tanácskozások' helyére öfölsze gyülekezvén, a' Belő Minifter egy szerentséltető beszédet intézett az orálószékből hozzájuk, örvendvén, hogy üléseiket egy illy szerentsésszempillantatban, u. m. a' vég bekeffég kötésnek meg készülésével egygyütt kezdhetik el. Azután a' Tanács' 60 új tagjainak neveik olvastattak fel. Az alatt a' Státus-Tanátsnak három tagjai, *Portalis*, *Kegnter* és *Regnault*, mint az Országló-

szék Követei bé érkeztek; kiknek érkezéseket muzsikaharfangás jeleztette. *Portalis* fel ment az orálószékhöz, és előmondotta egy hofszú beszédben azokat az indító okokat, a' mellyek az Országlószéket a' Pápával való Kötésre vették.

Azután *Regnault* ment fel az orálószékhöz, és fel olvasta a' Pápával való Kötést (Conventió), a' mely is XVII Tzikkelyeből áll, és így kezdődik:

A' Frantzia Respublika és VII dik Pius Pápa Ő Szentsége között való Kötés.

A' Respublika meg isméri, hogy a' Romai Apost. Cath. Religió, a' Frantzia Nép nagyobb részének vallása. Hasonló képpen meg isméri Ő Szentsége is, hogy ezen Religió, legnagyobb javát és fényességét a' Cath. Istentisztelet gyakorlásának Frantzia országban való felállittatásától, 's a' Konzuloknak magoknak azon valláson való lételektől vette, 's várja még ezen szempillantásban is. Ezen költsönös megismeréshez képest tehát, rész szerént a' Religió javára, rész szerént a' belső tsendességnek fenn tartatására nézve, egygyütt, a' következő Tzikkelyekben egygyeztek meg:

(*A' többit a' jövő posta napon.*)

Ezen Kötésnek VII-dik tzikkelye szerént az Istentisztelet végződésekor minden Frantzia Cath. Eklésiákban ezen szavak monlatnak el: *Domine Salvam fac Rempublicam; Domine Salvos fac Consules.* A' Protestans Papok is tartoznak a' Konzulokért könyörögni, mint a' Catholikusok. A' Protestans Papokat is a' Státus fizeti, ha jofzágaikból és tulajdon fundusaikból ki nem telik. Az Augustana Vallásuaknak két Seminariumaik lesznek az országban. A' Reformátusoknak, Genevába kell menni, ha Papok akarnak lenni.

Olasz Ország.

Mayland'ből *Mirtius* 18 ik napján. Tegnap egy kurir érkezett ide Párisból *Melzi All-Prém.*

denshez azzal a' kellemetes hírrel, hogy a' Bécsi, 's Petersburgi, és Berlini Kir. udvarok, a' Lyoni Konzultának végréseit helybe hagyták. — A' múlt éjjel Francia fő vezér *Murat* is Párisba utazott, felesége szülésének alkalmatosságával maga is jelen lenni akarván. — A' Liguriai Republikának jövődébéli sorsa még határozva még eddig nintsen.

Mind azok a' Lengyel seregek, a' melyeket *Gen. Vignoles* új lábra állított és jó rendbe szedett, az Olasz Republika szolgálatjában maradnak. A' Stábnál vannak, *Gen. Dombrowszky*, *Gen. Adj. Kofinsky*, *Oberster Dombrowszky*, &c. A' Máltai Rend Fejedelmi: Mesterének választatása végett, Romába egy Orosz Császári Követ is rendeltetett.

Helvétziai Republika.

Berndből Apr. 4-dikén — Frantzia Minister *Verninac*, mint itt lévő Követ, ilyen Hirdetményt adott ki: „A' *Vaatlandi* újságíró azt adta ki a' Bernai tikkely alatt, hogy a' Helvétziai Senatus által dekretáltatott Konstitúzió, Frantzia országból vette volna származását. Ki nyilatkozatom, hogy ez az erőssítés, nem igaz: és én ezért a' Kormányozószeáknél panaszoltam. Még csak semmi némű vélekedést sem közölt az a' Kormányseák, melynek képét viselni szerentsem van, ezen Konstitutzióról a' Helvétziai Országlószeáknél. — *Verninac*, Követ, &c.

Jelentés.

Méltóságos Gróf Tólnai Fesztetits György Úr Eö N. ga Kelzthelyei. Gazdaságbeli Fő Igazgató széke azon számos Mezei, és gyapjunak nemessítésére törekedő érdemes gazdáknak gyakran kéréseket, a' kik több elztendöktől fogva most tisztelt Gróf Úrnak seregeiből szembe tűnő előmenefellel selyem szőrű kosokat vásárlani szoktak, de sok szor vagy a' kívánt számű kosokat meg

nem kaphatták, vagy többször mások által meg előztetvén, azok nélkül maradni, és üressen vizs-
 zta térni kénytelenítettek, teljeséteni kívánván
 egy részről, más részről pedig azoknak igyeke-
 zetét ez által is a' kik tavolabb lévő helyekről
 kevesebb számú kosokat felette nagy költség nél-
 kül nem hozathatták, elő segíteni ohajván, oly
 intézeteket tett, hogy többször tisztelt Gróf Ur-
 nak ezen T. N. Zala Vármegyébe helyhez tetet
 Keszthelyi Urodalmába a' leg finomabb szőlő fe-
 lyem, és üzésre leg alkalmasabb kosoknak
 száma annyira meg szaporitasson, hogy nem csak
 azon isméros, és jeles személyeknek kívánságok,
 a' kik már a' kosoknak jeles voltokról, gyapju-
 nak finomságáról tökéletesen meg győzetetve
 vannak, teljesíthessen, de mások is, ha au-
 nak ideibe magokat jelenteni sajnállani nem fog-
 ják, egész meg elégedéig azokba részeféltethesse-
 nek, tudtára adatik azért a' nevezett Gazdaság-
 béli Fő Igazgató szék által a' Nemes Publicumnak,
 hogy az illetén kosoknak darabját tizen ött, az
 az 15 Rh. forintokért ennek utánna minden esz-
 tendőben a 1. Juli usque ultimam Septembris
 ezen T. N. Zala megyébe fekvő Keszthelyi Uro-
 dalomnak, ugyan Keszthelyi mező városába la-
 kó Tisztartójától itt helybe válogatva, és annyi
 számot, a' mennyire kinek kinek szüksége lé-
 szen, a' gyapjut nemesíteni kíváno gazdák meg
 szerezhetik.

Költ Keszthelyen 13. Aprilis 1802.

M. G. Tólnai Felfetits Györgv Ur eő
 Nsága Urodalmainak Directiója által.

* * *

A' Husvéti innepek miatt most csak fél ár-
 kus újságot küldhettünk, fél árkus tódalékkal
 egygyütt.

P. D.